

7. Ilganaeva, V. O. (1994). Library sphere is a social institute. *Library Bulletin*, 3, 2–7 [in Ukrainian].
8. Kolesnikova, T. O. (2010). Stages of informatization of libraries of higher schools of Ukraine and the USA: comparative characteristics. *Library Science. Documentation. Informology*, 4, 59–66 [in Ukrainian].
9. Kolesnikova, T. O. (2011). Development of communication models of libraries of higher educational institutions. *Library Science. Documentation. Informology*, 3, 29–35 [in Ukrainian].
10. Kukharenko, A. (2015). Humanistic strategy of development of communication activity of university libraries. *Bulletin of the Book Chamber*, 5, 10–12 [in Ukrainian].
11. Maryina, O. Yu. (2018). Libraries of Ukraine in the digital media space: theoretical and methodological principles of development: dis ... Dr. N. with social com.: 27.00.03. Kharkiv, 514 [in Ukrainian].
12. Molchanova, S. (2015). The role of the university library in the formation of values of youth in the new conditions. *Library Forum: History, Theory and Practice*, 1 (1), 39–43 [in Ukrainian].
13. Novalska, T. V. (2015). Higher library education in Ukraine: pages of history, ways of modernization. *Scientific works of Kamyanets-Podilsky National University named after Ivan Ogienko. Library Science. Bibliography*, 4, 97–101 [in Ukrainian].
14. The main statistical indicators of the work of libraries of the Free Economic Zone of Ukraine for 2018. *Scientific Library named after M. Maksimovich*. Retrieved from: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/stats-res-2018.pdf [in Ukrainian].
15. Table of the main statistical indicators of the work of the library of Ukrainian universities as of 01.01.2019. Retrieved from: <http://liber.onu.edu.ua/pdf/tab1-2018.pdf> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.05.2022
Отримано після доопрацювання 06.06.2022
Прийнято до друку 10.07.2022

УДК [021:001.895:004.7]"20"
DOI 10.32461/2409-9805.2.2022.263800

Цитування:

Пугач Л. Ю. Перспективи інноваційних змін у бібліотечній діяльності: погляди вітчизняних вчених. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 2. С. 14–20.

Pugach L. (2022). Prospects of innovative changes in library activity: views of domestic scientists. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 14–20 [in Ukrainian].

Пугач Любов Юрїївна,
аспірантка Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв,
асистентка кафедри
бібліотекознавства і бібліографії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
<https://orcid.org/0000-0001-6408-8441>
ljubov.pugach@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН У БІБЛІОТЕЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОГЛЯДИ ВІТЧИЗНЯНИХ ВЧЕНИХ

Мета роботи – розкрити тлумачення понять: «інновації», «бібліотечна інновація», «інноваційна діяльність» у контексті дослідження вітчизняних фахівців бібліотечної галузі. Проаналізувати теоретико-методичні засади щодо впровадження в бібліотечну практику вебтехнології для ефективного дистанційного інформаційного обслуговування користувачів. **Методологія дослідження** ґрунтується на використанні загальнонаукових підходів: соціокультурному, соціокомунікативному, системному, а також на застосуванні загальнонаукових методів (аналізу, синтезу, узагальнення). **Наукова новизна** роботи полягає в глибокому аналізі та комплексному підході до вивчення питання якісного задоволення користувача бібліотеки крізь призму впровадження інноваційних форм і методів у бібліотечну діяльність. **Висновки**.

З проведеного дослідження можемо констатувати, що вітчизняні фахівці розглядають сучасні концепції діяльності провідних бібліотек з питань інформаційного обслуговування користувачів. Зокрема, пропонують шляхи впровадження інноваційних форм та методів, напрямів і способів реалізації інноваційної діяльності соціально-комунікаційних інститутів відповідно до інформаційно-технологічних викликів, які ставить перед ними суспільство XXI століття, цим самим ствердно позиціонуючи перспективи та досягнення в розвитку й упровадженні в бібліотечну практику інтернет-обслуговування всіма можливими інноваційними засобами. Зауважимо, що в бібліотечному інформаційному середовищі збережено й традиційні форми обслуговування користувачів, що й надалі залишається актуальним та відповідає потребам інформаційного суспільства загалом. Але це аж ніяк, не означає, що інформаційні послуги не повинні постійно перебувати в динаміці, удосконалюватися, відтак бути конкурентноспроможними на ринку. Тож форми й методи дистанційного (інформаційного) обслуговування мережевими та локальними ресурсами стають одним з провідних напрямів діяльності сучасної публічної бібліотеки.

Ключові слова: бібліотека, цифровізація бібліотек, бібліотечна інновація, інноваційна політика бібліотеки, бібліотечно-інформаційне обслуговування, інноваційна діяльність, вебтехнології.

Pugach Liubov,

graduate student National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts
assistant of the Department of Library Science and Bibliography
Ivan Franko National University of Lviv

PROSPECTS OF INNOVATIVE CHANGES IN LIBRARY ACTIVITY: VIEWS OF DOMESTIC SCIENTISTS

The purpose of the article is to explain the interpretation of the concepts: «innovation», «library innovation», and «innovation» in the context of the study of domestic library professionals. Analyze the theoretical and methodological principles for the introduction of web technology in library practice for effective remote information service users. The research methodology consists is based on the use of general scientific approaches: socio-cultural, socio-communicative, systemic, as well as the use of general scientific methods (analysis, synthesis, generalization). Scientific novelty of the work lies in the in-depth analysis and comprehensive approach to studying the issue of quality satisfaction of the library user through the prism of the introduction of innovative forms and methods in library activities. Conclusions. From the conducted research we can state that domestic experts consider modern concepts of activity of leading libraries on questions of information service of users. In particular, they offer ways to implement innovative forms and methods, directions and ways of implementing innovative activities of social and communication institutions in accordance with the information and technological challenges posed by society in the XXI century. Thus, affirmatively positioning the prospects and achievements in the development and implementation in the library practice of Internet services by all possible innovative means. We will try to note that in the library information environment of customer service, traditional forms of work are preserved, which remains relevant and meets the needs of the information society as a whole. But this does not mean that information services should not be constantly in the dynamics, improve, and thus be competitive in the market. Therefore, the forms and methods of remote (information) service of network and local resources are becoming one of the leading activities of modern public library.

Keywords: library, digitalization of libraries, library innovation, innovation policy of the library, library and information services, innovation, web technologies.

Актуальність теми дослідження. Стрімкий розвиток інформаційних технологій зумовив інноваційні перетворення в усіх сферах людської діяльності, зокрема й викристалізував новий вектор у діяльності бібліотечних установ. Виклики інформаційного суспільства ставлять перед бібліотеками нові вимоги, що ґрунтуються на необхідності застосування інновацій у бібліотечній практиці. Впровадження інноваційних технологій у роботу

бібліотек має важливе значення як для користувачів, так і для працівників цих соціальних інститутів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Організаційно-інноваційна діяльність бібліотек була предметом дослідження низки вітчизняних фахівців. Н. Кунанець [19; 20], О. Онищенко [25], В. Копанєва [17], О. Воскобойнікова-Гузєва [5], О. Мар'їна [21–24], Я. Хіміч [28], А. Ржеуський [26] та інші вчені визначали сучасні тенденції та

пріоритети розвитку бібліотечно-інформаційного обслуговування, тому й порушували питання використання сучасних інформаційних технологій. Методології створення консолідованого інформаційного ресурсу, сфокусованого на проєкцію обслуговування окремих груп користувачів, присвячена монографія вітчизняного фахівця Н. Кунанець. У роботі йдеться насамперед про необхідність запровадження механізмів інклюзивного інформаційно-бібліотечного обслуговування, яке може бути якісно виконане, як зазначає науковиця, за умови відповідної підготовки та перепідготовки бібліотечних фахівців. В аспекті доцільності та перспектив розвитку нових форм обслуговування дослідниця представила пропозицію використання інформаційних технологій і сервісів хмарних обчислень для зберігання та ефективного опрацювання бібліотечних електронних ресурсів. Відтак «обґрунтовано вимоги до створення та функціонування електронної бібліотеки для бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів з особливими потребами та побудовано її вербальну модель для вирішення проблеми організації доступу до спеціальних інформаційних ресурсів» [19, 20]. Перевагам використання мультимедійних технологій в університетських бібліотеках присвячені праці науковців Н. Кунанець, А. Ржеуського, О. Малиновського [26]. Зокрема, фахівці ґрунтовно проаналізували безкоштовні вебсервіси для створення бібліотечних мультимедійних продуктів, функції яких активуються через мережу «Інтернет». Як зазначають дослідники, «надання онлайн-доступу до цих ресурсів за допомогою інтернету перетворює бібліотеку у вагомий елемент соціокомунікаційного простору» [26, 17]. Спираючись на ґрунтовні розвідки фахівців, можемо припустити, що доцільним також є використання мультимедійних технологій і в практиці публічних бібліотек, що б дозволило значно спростити роботу над створенням мультимедійних продуктів онлайн від найпростіших до складних.

Відповіді на питання ролі та місця бібліотеки → книги (документа) → користувача в сучасному цифровому медіапросторі є предметом дослідження не одного покоління фахівців-бібліотекознавців як теоретиків, так і практиків. Зокрема, про перспективу подальшого динамічного розвитку електронного сервісу сучасної бібліотеки йдеться в монографії О. Желай. За оцінкою дослідниці, істотний внесок в осмислення новітніх підходів до роботи бібліотек, їх функціонування як центрів збереження, поширення та організації використання суспільно значущої інформації на сучасному етапі в умовах стрімкого розвитку інформаційного простору зробили фахівці галузі, зокрема: В. Горовий [6–8], О. Мар'їна [22–24], І. Давидова [11],

Т. Добко [12], Л. Костенко [18] та ін.

Науковець О. Желай у монографічному дослідженні подала чіткі механізми роботи та здобутки колективу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та низки інших провідних обласних бібліотек, зокрема: Вінницької ОУНБ імені К. А. Тімірязєва, Житомирської ОУНБ імені Олега Ольжича, Івано-Франківської ОУНБ імені І. Франка, Кіровоградської ОУНБ імені Д. І. Чижевського й ін., у площині інформаційно-аналітичного обслуговування з упровадженими інноваційними підходами, які значною мірою покращують та урізноманітнюють бібліотечні продукти й послуги на підґрунті новітніх комп'ютерних і телекомунікаційних технологій. Як зазначає дослідниця, «сьогодні бібліотекам важливо, здійснюючи цифрову модернізацію, урізноманітнювати й підкреслювати унікальність своїх послуг, формувати сервісну складову, що відповідає вимогам сучасної користувачької аудиторії» [13, 8–9].

Мета дослідження – розкрити тлумачення понять: «інновації», «бібліотечна інновація», «інноваційна діяльність» у контексті дослідження вітчизняних фахівців бібліотечної галузі; проаналізувати теоретико-методичні засади щодо впровадження в бібліотечну практику вебтехнологій для ефективного дистанційного інформаційного обслуговування користувачів.

Виклад основного матеріалу. Спираючись на визначення поняття «інновації» в Законі України «Про інноваційну діяльність» (2002) як «новостворені (застосовані) та (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного чи іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [2], можемо припустити: у бібліотечній галузі – це реалізовані ідеї та кінцевий результат здійснення інформаційного процесу. Технологічні інновації привели сучасне суспільство до стану, при якому процес створення, збереження, поширення знань, інформації та інших культурних цінностей розглядаємо як стратегії розвитку й умови динамічних змін у бібліотеках. Своєю чергою, поняття «бібліотечні інновації» потрібно трактувати як оригінальні, нестандартні ідеї, проєкти, методики, які виходять за межі вже наявних канонів і традиційних форм роботи та відображають новий підхід до змісту й організації бібліотечного обслуговування, технологій управління бібліотекою [16, 23]. Візьмемо до уваги роз'яснення терміна «бібліотечна інновація», що описаний в УБЕ (Українській бібліотечній енциклопедії), де зроблено акцент не лише на впровадженні нестандартних ідей та методик, але й на створенні та застосуванні в бібліотечну практику новітніх інформаційних

продуктів / послуг, що наділені новими сучасними якостями та підходами [27]. Зрештою, інноваційна діяльність як необхідна перспектива подальшого розвитку бібліотек спрямована «на стимулювання розвитку бібліотек завдяки змістовному, структурно-організаційному оновленню та технологічній модернізації процесів, а також позитивним змінам у професійній свідомості», як зазначає дослідниця Я. Хімич [28, 6]. Тобто бачимо, що інноваційна практика є стратегічною, динамічною та рушійною складовою концепції щодо вимог, які ставить інформаційне суспільство XXI століття, оскільки бібліотеки як соціальні інститути дотичні до вирішення основних засадничих завдань інноваційної економіки, відтак виступають активним співучасником у державних реформах в освіті, науці, культурі й ін.

Для того щоб повноцінно функціонувати, бібліотеки покликані повною мірою задовольняти інформаційні потреби користувачів XXI століття, реагуючи на нові виклики суспільства загалом. У Законі України «Про бібліотеки та бібліотечну справу» (1995) у розділі VII «Права та обов'язки громадян, підприємств, установ і організацій на бібліотечне обслуговування» (с. 21, 22) прописано право на бібліотечне обслуговування в різній формі (зокрема дистанційній – засобами телекомунікацій) [1]. У Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» подано вичерпний аналіз дослідження сучасного стану бібліотечної справи, чітко окреслено перспективи діяльності соціальних інститутів шляхом модернізації матеріально-технічної бази загалом й інформаційно-технологічної інфраструктури бібліотек зокрема. У законодавчому документі також прогнозовано очікуваний результат повної комп'ютеризації, створення технічної і технологічної інфраструктури для інтеграції національного бібліотечно-інформаційного ресурсу у світове інформаційне середовище, а також впровадження нових інформаційно-бібліотечних послуг на основі інформаційних і комунікаційних технологій [15].

Проблема сутності та різноманітних аспектів інноваційної діяльності бібліотек знайшла віддзеркалення в низці публікацій науковців-теоретиків і практиків. Як зазначає О. Івашкевич, нині є досить багато важливих проблем, що «гальмують процеси модернізації та послідовного, посиленого розвитку публічних бібліотек України» [14, 51]; це насамперед стосується цифрової трансформації бібліотечної галузі, яка спричинена нинішньою ситуацією не лише в країні, а й у світовому масштабі, з урахуванням періодичності введення локдаунів, пов'язаних з гострою респіраторною інфекцією (COVID-19). Вирішення цієї ситуації

властиво можливе за умов посилення розвитку цифрової інфраструктури й цифрової трансформації інформаційного середовища публічних бібліотек України [14].

Науковиця І. Давидова в дисертації акцентувала на тому, що головним завданням інноваційної політики бібліотек є створення умов для їх інноваційного розвитку й адекватних організаційних структур управління. Відтак саме інноваційна політика впливає на інтеграцію процесів інформатизації і модернізації бібліотечної діяльності. Дослідниця визначила об'єкти та суб'єкти інноваційної політики, де об'єктами виступають інформаційні технології, програмне забезпечення автоматизації діяльності бібліотек, інформаційні ресурси й технології їх переробки, продукти, послуги та ін. Своєю чергою, суб'єктом може бути бібліотечна установа й ін., що трансформуються під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх чинників [10]. Як наголошує О. Онищенко, нині виникла потреба «вписатися в цифрове середовище» [25, 3] з функціями накопичення, перероблення та передавання знання, досвіду, інформації, з урахуванням нових (цифрових) носіїв і комунікаційних механізмів передавання інформації [25, 3]. Досліджуючи питання цифровізації бібліотек, науковець висуває чотири проблеми, які постають перед ними, як-от: 1 – перебудова структури для взаємодії з цифровим середовищем; 2 – формування цифрового мультимедійного ресурсу; 3 – організація системи цифрового інтегрованого сервісу і 4 (чи не найважливіша) – перетворення професії бібліотекаря на науково-інформаційного працівника (інформацієзнавця) [25, 3]. Як бачимо, бібліотечний вектор спрямований на цифрові перетворення, що відносно стрімко проникають у бібліотечну галузь. Вітчизняна дослідниця В. Копанєва в одному з підрозділів монографії подає ґрунтовний аналіз інновацій у бібліотеці з проєкцією їх на наукові бібліотеки. Поява таких новацій, як: розробка сучасних інформаційних і комунікаційних технологій АСОД, формування електронних каталогів, створення інституційних репозитаріїв і підтримка науково-аналітичної діяльності бібліотек – у своїй сукупності, як зазначає науковиця, «дає змогу книгозбірням трансформуватися з ортодоксально-консервативних установ у сучасні інформаційні інституції» [17, 280].

О. Мар'їна в дослідженні акцентує увагу на головних напрямках упровадження цифрових технологій у соціально-комунікативних установах, а саме парадигму створення інформаційних сайтів і порталів, оптимізацію електронних каталогів, консолідацію та популяризацію цифрових активів, віртуальне довідкове обслуговування, використання веборієнтованих автоматизованих бібліотечно-

інформаційних систем, синдикацію контенту, що у своїй основі містить одночасне поширення інформації на різні вебсайти, вебсторінки й ін. [21, 103]. Як бачимо, науковиця схиляється до тверджень, що перспективними напрямками бібліотечних технологій є вебтехнології. Відтак дослідниця апелює до таких дієвих сучасних вебсервісів, як: порталні технології, платформи створення форумів, сервіси створення анкет, віртуальних читальних залів, виставок, екскурсій, chat-обслуговування користувачів, crowd-sourcing технологій (тегування, wiki-портали), блогів та ін. [23, 107].

Зокрема, висвітлено питання, які нині набувають особливої актуальності в контексті змін та динаміки бібліотечно-інформаційної діяльності. Вітчизняна дослідниця О. Воскобойнікова-Гузєва в монографії розглядає стратегічні орієнтири розвитку як провідних вітчизняних бібліотек, так і світових; зокрема, авторка подає аналіз та обґрунтування перспективної модернізаційної моделі розвитку бібліотечно-інформаційних установ [5]. Як зазначає Я. Хіміч, особливістю радикальних інновацій є «використання принципово нових підходів, технологій, заміна старих об'єктів новими» [28, 6]. Відповідно, виникає щонайменше «необхідність у впровадженні комплексу взаємопов'язаних нововведень, так званих інноваційних кластерів» [28, 6]. Науковиця також ґрунтовно характеризує модифікуючі інновації, які не мають у своїй основі жодних замінів, а лише покращують наявні об'єкти, модернізують технології, продукцію та бібліотечні послуги [28, 6]. Вітчизняна дослідниця Т. Вилегжаніна висвітлює свій погляд на триаспектний поділ бібліотечних інновацій: технологічний, функціонально-змістовий, комунікативно-соціальний [4, 6].

В. Бондаренко в монографії наголошує на активності впровадження нових дистантних форм бібліотечного обслуговування з використанням механізму віртуальних соціальних мереж, мобільних

та вікі-технологій. Окрему увагу приділено тлумаченню термінології, зокрема, таким поняттям, як: «віртуальний користувач», «дистантне обслуговування», «бібліотечне обслуговування», вказано на полісемічності їх трактування науковцями; проаналізовано інші терміни, як-от: «онлайн-бібліотечний сервіс», «суб'єкт-суб'єктна взаємодія з читачами», «віртуальне (електронне) обслуговування»; окреслено перспективи розвитку інтернет-обслуговування [3].

Наукова новизна роботи полягає в глибокому аналізі та комплексному підході до вивчення питання якісного задоволення користувача бібліотеки крізь призму впровадження інноваційних форм і методів у бібліотечну діяльність.

Висновки. Підсумовуючи, можемо констатувати, що вітчизняні фахівці розглядають сучасні концепції діяльності провідних бібліотек в аспекті інформаційного обслуговування користувачів, пропонують шляхи впровадження інноваційних форм та методів, напрямів і способів реалізації інноваційної діяльності соціально-комунікаційних інститутів відповідно до інформаційно-технологічних викликів, які ставить перед ними суспільство ХХІ століття, тим самим ствердно позиціонуючи перспективи впровадження в бібліотечну практику інноваційних засобів. Вочевидь, маємо розуміти, що успішно розвиватимуться лише ті бібліотеки, які обирають інноваційний шлях – прагнення до змін, щоб ставати затребуваними для сучасного користувача. Організаційно-технічні рішення через модернізацію бібліотечних механізмів і впровадження нових дистанційних послуг є тим стимулом для оновлення процесів життєдіяльності бібліотеки, що максимально наблизить її до якісного й своєчасного надання послуг віддаленому користувачеві.

Список використаних джерел

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 № 32/95. Дата оновлення: 22.05.2021. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95> (дата звернення: 01.11.2021).
2. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Дата оновлення: 05.12.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 03.11.2021).
3. Бондаренко В. Бібліотечне інтернет-обслуговування: стан та перспективи : монографія. Київ : НБУВ, 2016. 276 с.
4. Вилегжаніна Т. Інновації – визначальний фактор розвитку бібліотек України. *Бібліотечна планета*. 2009. № 3. С. 6.
5. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
6. Горовий В. Еволюція інформаційних запитів суспільства як фактор бібліотечної трансформації. *Наукові праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2007. Вип. 18. С. 36–48.
7. Горовий В. М. Національні інформаційні процеси в умовах глобалізації : монографія. Київ : НБУВ, 2015. 332 с.

8. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації і розвиток бібліотечної діяльності. *Наукові праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2009. Вип. 23. С. 7–25.
9. Давидова І. О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві : монографія. Харків : ХДАК, 2005. 295 с.
10. Давидова І. О. Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві : автореф. дис. ... д-ра наук з соц. комунікацій: 27.00.03. Харків, 2008. 51 с.
11. Давидова І. О. Організаційні трансформації бібліотечно-інформаційного виробництва. *Вісник Книжк. палати*. 2008. № 11. С. 26–29.
12. Добко Т. Довідково-бібліографічне обслуговування в електронному середовищі: віртуальне чи реальне. *Бібліотечний вісник*. 2011. № 4. С. 11–23.
13. Желай О. Електронний сервіс сучасної бібліотеки : монографія. Київ : НБУВ, 2021. 208 с.
14. Івашкевич О. В. Цифрова трансформація бібліотек України: сьогодення та перспективи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 50–56.
15. Кабінет Міністрів України. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» : Розпорядження від 23.03.2016 № 219-р. Дата оновлення: 23.03.2016. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-p> (дата звернення: 02.11.2021).
16. Ковальчук Н. Інноваційність як вагомий складник ефективної організаційно-управлінської діяльності бібліотек. *Вісник Книжкової палати*. 2019. № 1. С. 23.
17. Копанєва В. О. Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія : монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 322 с.
18. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2006. № 1. С. 23–28.
19. Кунанець Н. Е. Інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів з особливими потребами: історія та сучасність : монографія. Львів : Галицька видавн. спілка, 2013. 439 с.
20. Кунанець Н. Е. Система бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів з особливими потребами в Україні: історія, методологічні засади, перспективи : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій: 27.00.03. Київ, 2013. 39 с.
21. Мар'їна О. Ю. Бібліотеки України в цифровому медіапросторі: теоретико-методологічні засади розвитку : дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій: 27.00.03. Харків, 2018. 514 с.
22. Мар'їна О. Ю. Веб-орієнтована концепція розвитку бібліотек в контексті еволюції веб-технологій. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 10. С. 24–27.
23. Мар'їна О. Ю. Веб-технології в бібліотеках: нові можливості розвитку комунікаційного середовища. *Вісник Харків. держ. акад. культури*. 2012. Вип. 36. С. 105–114.
24. Мар'їна О. Ю. Інформатизація бібліотек України: стратегії опанування медіапростору. *Вісник Харків. держ. акад. культури*. 2012. Вип. 37. С. 105–113.
25. Онищенко О. Адаптація бібліотек до «життя в цифрі». *Бібліотечний вісник*. 2020. № 1. С. 3–8.
26. Ржеуський А., Кунанець Н., Малиновський О. Безкоштовні веб-сервіси для створення бібліотечних мультимедійних продуктів: порівняльний аналіз. *Бібліотечний вісник*. 2017. № 1. С. 17–26.
27. Українська бібліотечна енциклопедія. Нац. парлам. б-ка України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://ube.nlu.org.ua/> (дата звернення: 18.02.22).
28. Хіміч Я. О. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек : посіб. для бібліотекарів за програми підвищ. кваліфікації. Київ : Самміт-книга, 2012. 88 с.

References

1. On libraries and library business: the Law of Ukraine from January 27, 1995, 32/95 (1995, January). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95> [in Ukrainian].
2. On innovation activity: Law of Ukraine from July 4, 2002, № 40-IV. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> [in Ukrainian].
3. Bondarenko, V. (2016). Library Internet service: status and prospects: monograph, Kyiv: NBUV, 276 [in Ukrainian].
4. Vylegzhanina, T. (2009) Innovation is a determining factor in the development of libraries in Ukraine. *Bibliotechna planeta*, 3, 6 [in Ukrainian].

5. Voskoboynikova-Guzeva, O. V. (2014). Strategies for the development of the library and information sphere of Ukraine: genesis, concepts, modernization: monograph, Kyiv: Academic periodicals, 362 [in Ukrainian].
6. Gorovy, V. (2007). Evolution of information requests of society as a factor of library transformation. *Naukovi praci Nacz. b-ky` Ukrayiny` im. V. I. Vernads`kogo*, issue 18, 36-48 [in Ukrainian].
7. Gorovy, V. M. (2015). National information processes in the context of globalization: monograph, Kyiv: NBUV, 332 [in Ukrainian].
8. Gorovy, V. M. (2009). Social information communications and development of library activities. *Naukovi praci Nacz. b-ky` Ukrayiny` im. V. I. Vernads`kogo*, 23, 7–25 [in Ukrainian].
9. Davydova, I. O. (2005). Library production in information society: monograph, Kharkiv: HDAK, 295 [in Ukrainian].
10. Davydova, I. O. (2008). Innovation policy of libraries of Ukraine: content and development strategies in the information society: author's abstract of the thesis for Doctor's in Social Science: 27.00.03, Kharkiv, 51 [in Ukrainian].
11. Davydova, I. O. (2008). Organizational transformations of library and information production. *Visny`k Kny`zhk. palaty`*, 11, 26–29 [in Ukrainian].
12. Dobko, T. (2011). Reference and bibliographic services in the electronic environment: virtual or real. *Bibliotechny`j visny`k*, 4, 11–23 [in Ukrainian].
13. Zhelai, O. (2021). Electronic service of a modern library: monograph, Kharkiv: NBUV, 208 [in Ukrainian].
14. Ivashkevich, O. V. (2021). Digital Transformation of Ukrainian Libraries: Present and Prospects. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informologiya*, 2, 50–56 [in Ukrainian].
15. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2016). On approval of the Library Development Strategy for the period up to 2025 «Qualitative changes in libraries to ensure sustainable development of Ukraine». Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-p> [in Ukrainian].
16. Kovalchuk, N. (2019). Innovation as an important component of effective organizational and managerial activities of libraries. *Visny`k Kny`zhkovoyi palaty*, 1, 23 [in Ukrainian].
17. Kopaneva, V. O. (2020). Library in the environment of digital science: system-integration interaction: monograph. Kyiv: Published by Lira- K, 332 [in Ukrainian].
18. Kostenko, L. Y. (2006). Knowledge Society Library: conceptual model. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informologiya*, 1, 23–28 [in Ukrainian].
19. Kunanets, N. E. (2013). Information and library services for users with special needs: history and modernity: monograph. Lviv: Galician Publishing House union, 439 [in Ukrainian].
20. Kunanets, N. E. (2013). Library and information service system for users with special needs in Ukraine: history, methodological principles, prospects: author's abstract of the thesis for Doctor's in Social Science: 27.00.03, Kyiv, 39 [in Ukrainian].
21. Maryina, O. Yu. (2018). Libraries of Ukraine in the digital media space: theoretical and methodological principles of development: dissertation Doctor's in Social Science 27.00.03, Kharkiv, 514 [in Ukrainian].
22. Maryina, O. Yu. (2016). Web-based concept of library development in the context of the evolution of web technologies. *Visny`k Kny`zhkovoyi palaty*, 10, 24–27 [in Ukrainian].
23. Maryina, O. Yu. (2012). Web technologies in libraries: new opportunities for the development of the communication environment. *Visny`k Xarkiv. derzh. akad. kul`tury`*, 36, 105–114 [in Ukrainian].
24. Maryina, O. Yu. (2012). Informatization of libraries in Ukraine: strategies for mastering the media space. *Visny`k Xarkiv. derzh. akad. kul`tury`*, 37, 105–113 [in Ukrainian].
25. Onishchenko, O. (2020). Adaptation of libraries to «life in numbers». *Bibliotechny`j visny`k*, 1, 3–8 [in Ukrainian].
26. Rzhesky, A., Kunanets, N., Malinovsky, O. (2017). Free web services for creating library multimedia products: a comparative analysis. *Bibliotechny`j visny`k*, 1, 17–26 [in Ukrainian].
27. Ukrainian Library Encyclopedia. (2022). Retrieved from: <https://www.ube.nplu.org.ua> [in Ukrainian].
28. Khimich, Ya. O. (2012) Innovative changes in the library based on project, personnel management and initiative activities of libraries. Kyiv: Summit book [in Ukrainian].